

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. sausio 9 d. Nr. 21RE3-7 (AG3-214/26-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės (pranešėja), Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėjas) 2025 m. lapkričio 26 d. pateikė Komisijai skundą (toliau – skundas; b. l. 2 – 4), kuriuo prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – atsakovė arba Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus (toliau – SKS) 2025 m. lapkričio 14 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėjas nurodo, kad sutinka su Agentūros užpildyto klausimyno rezultatais, tačiau nesutinka su Sprendimu, nes nebuvo nustatytas dalyvumo lygis. Paaškina, kad dirbo tik fizinį darbą, tačiau nuo spalio 23 d. išėjo iš darbo savo noru, nes nebepajėgė dirbti. Gyvena su nugaros skausmais, skauda dešinę petį, dešinę čiurną, juosmens sritį, tirpsta dešinė ranka ir dešinė koja, vaikstant „atjungia“ dešinę koją, sunku atsistoti iš sėdimos pozicijos. Atkreipia dėmesį, kad prieš jo dalyvumo vertinimą dokumentų papildymui vyko pas fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytoją ir gydytoja įrašė rekomendaciją „nerekomenduojamas fizinis darbas“.

2025 m. vasario 12 d. pareiškėjas su siuntimu lankėsi pas neurologę VŠĮ (duomenys neskelbtini) ligoninėje ir, pasak pareiškėjo, neurologė „yra įrašiusi, kad yra deformuota (duomenys neskelbtini) (buvusi trauma – būklės įvertinimo informacijoje)“, taip pat nusiskundimuose ir anamnezėje yra įrašyta „kad esu turėjęs stuburo traumą“. Skunde teigiama, kad beveik visą nedarbingumo laikotarpį nedarbingumo pratęsimui pareiškėjas turėjo vykti į VŠĮ (duomenys neskelbtini). Nurodoma, kad pareiškėjas nuo 2025 m. balandžio 14 d. iki 2025 m. rugsėjo mėnesio buvo tiriamas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikose dėl diagnozės (duomenys neskelbtini) Specialus patikrinimas dėl kitų lokalizacijų piktybinių navikų, o 2025 m. vėl lankėsi pas VŠĮ (duomenys neskelbtini) ligoninės konsultacinės poliklinikos gydytoją neurologę, kuri jam diagnozavo „dar ir (duomenys neskelbtini)“.

Pareiškėjas atkreipia dėmesį, kad jo „<...>sveikatos būklę per visą nedarbingumo laikotarpį buvo galima stebėti, tiksliau diagnozuoti diagnozes, kad jos nepasikeistų lankantis pas medicinos gydytojus“.

Atsakovė atsiliepiamu su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo atmesti jį kaip nepagrįstą.

Atsakovė pažymi, kad skundą pareiškėjas grindžia tik savo subjektyvia nuomone, jokių naujų įrodymų nepateikia.

Paaškina, kad pareiškėjo dalyvumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais (galiojanti redakcija nuo 2025 m. rugpjūčio 19 d.). Agentūroje atlikto pareiškėjo pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo metu, skirtingai nei siuntime į Agentūrą, diagnozė (duomenys neskelbtini) pasirinkta pagrindine, nes, remiantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1 papunkčiu, ji turi didžiausią įtaką dalyvumo lygiui kaip sunkiausias organizmo funkcinis sutrikimas. Pažymi, kad siuntime į Agentūrą nurodyta pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini) Kitas patikslintas konsultavimas nevertinama, nes nesąlygoja funkcinio sutrikimo, kuris atitiktų Dalyvumo lygio aprašo 1 priedo kriterijų reikalavimus.

Atsiliepime nurodoma, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros SKS skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju (asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą), remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsimas, remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus.

Agentūros SKS, kaip ir teritorinis skyrius, vertindamas bazinį dalyvumą dėl ligos pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodą: (duomenys neskelbtini), pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.1. papunkčiu. Kriterijus taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas stuburo funkcijos sutrikimas, kai nustatytas vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifoze (I–II laipsnio), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo. Taikant 51.1 papunktį nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, pareiškėjui diagnozuota (duomenys neskelbtini). C2-C7 dėl intervertebrinės osteochondrozės ir deformuojančios spondiliozės. Th5-Th12 dėl intervertebrinės osteochondrozės. Radiologiškai patvirtinti vidutiniškai išreikšti artroziniai degeneraciniai kaklinės stuburo dalies pakitimai. Asmuo prieš 3 m. turėjęs stuburo traumą. Skausmingi, riboti l/s srities judesiai. Nugaros raumenys įtempti kairėje. Galūnių raumenų jėga - 5 balai, tik dešinės pėdos doalinė ir plantarinė fleksija 3-4 balai pagal Lovett. Juosmens stuburo judrumo testas 36 cm, judesių amplitudė (neutralaus nulio metodu): sukimasis į dešinę / į kairę 20°/0/20°, pasilenkimas į dešinę / į kairę 10°/0/15° – vidutiniškai apriboti judesiai l/s dalyje (normali amplitudė: ištiesimas/išlenkimas 30°-0-60°, sukimas abipus 50°-0-50°, pasilenkimas abipus 30°-0-30°). Sveikatos būklė patvirtinta 2025 m. balandžio 4 d., 2025 m. spalio 16 d. gydytojo neurologo, 2025 m. spalio 10 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2025 m. spalio 16 d. gydytojo radiologo konsultacijų, 2025 m. spalio 10 d. judėjimo sistemos tyrimo „Neutralaus 0 metodo“ ir siuntimo į Agentūrą duomenimis.

Atsakovė teigia, kad skundžiamame Sprendime paaškino, jog, vertinant vertebrogenines neurologines ligas, taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 13

punkto papunktis arba tik vienas XIV skyriaus 51 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą, ir kad didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas didelis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo deformacija (kifoze, skolioze) (III–IV laipsnio), bent vienos galūnės raumenų jėgos sumažėjimas iki 3 balų.

Paaškina, kad SKS, remdamasis pareiškėjo medicininiais dokumentais ir taikydamas analogiją į iki 2023 m. gruodžio 31 d. galiojusį teisės aktą, reglamentavusį darbingumo lygio nustatymą (Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. A1-131/V-349 redakcija)), konstatavo, kad vertinant asmens stuburo funkcijos sutrikimus, kai išlieka riboti stuburo juosmeninės dalies judesiai (judesių amplitudė įvertinta neutralaus nulio metodu) dominuoja vidutinio judesių apribojimo, o ne didelio judesių apribojimo įverčiai. Nurodo, kad analogiškas stuburo judesių apribojimo vertinimas numatytas ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003 m. gegužės 23 d. įsakymo „Dėl sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklių patvirtinimo“ 1 priedo X skyriuje.

Dėl pareiškėjo teiginio, kad „yra deformuota (duomenys neskelbtini)“ atsakovė paaškina, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros SKS, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Pareiškėjui dėl čiurnos patologijos nėra nustatyto sveikatos funkcijos sutrikimo.

Taip pat atsakovė paaškina, kad pareiškėjo skunde Komisijai minima diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) atskiros įtakos vertinimui neturėtų, kadangi stuburo patologija yra vertinama vienu Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo kriterijumi, t. y. minėta diagnozė būtų tiesiog prijungta prie diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) ir vertintos vienu Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.1. papunkčiu.

Dėl pareiškėjo skunde minimos diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) atsakovė paaškina, kad kodas (duomenys neskelbtini) nurodo, kad asmuo kreipėsi į sveikatos priežiūros įstaigą dėl patikrinimo, o ne dėl nustatytos ligos. Šis kodas nesuteikia jokios informacijos apie sveikatos būklės sutrikimą ar funkcijos pažeidimą. Pažymi, kad siuntime į Agentūrą nurodyta „šiuo metu duomenų už onko procesą nepakanka. Specifinis gydymas nereikalingas“.

Vertindama bazinį dalyvumą, Agentūra vertina po taikyto gydymo išlikusius asmens organizmo funkcinius sutrikimus, patvirtintus Agentūrai pateiktų ir jos surinktų medicininį duomenų visuma, tačiau Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir teisės aktų nėra įgaliota nustatyti asmens diagnozę (-es), visapusiškai tirti asmens sveikatos būklę, taikyti gydymą ir pan. Diagnozę (-es) nustato ir objektyvius duomenis apie esamą asmens sveikatos būklę kartu su siuntimu į Agentūrą pateikia asmenį gydantis gydytojas. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatomis, už pateikto siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 68 punktas), o už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 69 punktas). Teisės aktai nesuteikia teisės Agentūrai nustatyti ir (arba) vertinti asmens ligų ar būklių, kurios nėra nurodytos Agentūros gautuose ir surinktuose dokumentuose, taip pat revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininį dokumentų ar pasisakyti dėl jų pagrįstumo.

Pasisakydama dėl pareiškėjo prašymo panaikinti skundžiamą Sprendimą atsakovė, remdamasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika bei Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtintu reglamentavimu, akcentuoja, kad individualus administracinis aktas gali būti pripažintas neteisėtu tik tuo atveju, jei teismas konstatuoja, jog jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą. Agentūros specialistai dalyvumo lygio vertinimo metu atlieka dalyvumo lygio nustatymo byloje

esančių dokumentų sisteminę analizę, todėl priimdami sprendimą remiasi pateiktų medicininių dokumentų duomenimis. Pareiškėjo ginčijamas Sprendimas buvo priimtas specialų išsilavinimą ir kvalifikaciją turinčių Agentūros specialistų; dalyvumo lygio vertinimo teisė suteikta Agentūrai, kuri dalyvumo lygį vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros specialistai, administracinės procedūros metu vertindami pareiškėjo dalyvumo lygį, vadovavosi dalyvumo lygį nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas.

Atsakovė laikosi pozicijos, kad skundžiamas Sprendimas yra pagrįstas ir atitinka teisės aktų reikalavimus, todėl nėra pagrindo jį naikinti ir priimti naują sprendimą. Vertina, kad skunde Komisijai pareiškėjas nepateikė jokių iš esmės naujų aplinkybių, galinčių turėti įtakos jo dalyvumo lygio vertinimui. Pažymi, kad, pasikeitus asmens sveikatos būklei, pareiškėjas turi teisę kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dalyvumo lygio nustatymui atlikti.

Skundas tenkintinas.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Agentūros Sprendimo, kuriuo pareiškėjui dalyvumo lygis nenustatytas, teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad 2025 m. rugsėjo 25 d. d. VŠĮ (duomenys neskelbtini) siuntimu į Agentūrą (b. l. 70 – 71; toliau – siuntimas į Agentūrą) pareiškėjas buvo nusiųstas į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti. Siuntime į Agentūrą nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini); (duomenys neskelbtini).

Pareiškėjas 2025 m. spalio 2 d. pateikė Agentūrai prašymą nustatyti negalią (b. l. 68 – 69). Agentūros Šiaulių I teritorinis skyrius (toliau – Teritorinis skyrius) 2025 m. spalio 14 d. sprendimu Nr. STS-10979 „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ (b. l. 88 – 89; toliau – Teritorinio skyriaus sprendimas) pareiškėjui dalyvumo lygio nenustatė.

Pareiškėjas 2025 m. spalio 26 d. pateikė Agentūrai skundą dėl Teritorinio skyriaus sprendimo (b. l. 90 – 91).

Agentūra pagal šį skundą atliko pakartotinį pareiškėjo dalyvumo vertinimą ir priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo nusprendė nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo.

Skunde Komisijai pareiškėjas teigia, kad dėl sveikatos būklės nebegali dirbti fizinio darbo, todėl su Sprendimu, kuriuo jam nenustatytas dalyvumo lygis, nesutinka. Atsakovė laikosi pozicijos, kad Sprendimas yra priimtas atlikus dalyvumo lygio nustatymo byloje esančių dokumentų sisteminę analizę, pagrįstas pateiktų medicininių dokumentų duomenimis ir naikinti jo nėra pagrindo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI, aktuali redakcija nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (minėta, ANTAPI, aktuali redakcija nuo 2024 m. sausio 1 d.), Kriterijų ir tvarkos aprašas.

VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 – 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAI nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAI įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021).

ANTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto (b) papunktis numato, kad Agentūra VAI nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui

nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo). Taigi, dalyvumo lygio vertinimas – tai Agentūros kompetencija. Šiame kontekste paminėtina, kad LVAT yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju – Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, <...>, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013).

Agentūros teritoriniai skyriai ir SKS, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus.

Nustatyta, kad tiek Teritorinis skyrius, tiek SKS pareiškėjui nenustatė dalyvumo lygio, nes bazinio dalyvumo lygis buvo įvertintas 0 (nulių) balų.

Komisija vertins, ar Agentūra, vertindama pareiškėjo dalyvumo lygį, laikėsi teisės aktų reikalavimų, ar surinkti įrodymai pagrindžia bazinio dalyvumo lygio įvertinimą 0 balų, ar bazinis dalyvumas buvo tinkamai įvertintas, atsižvelgiant į visas dalyvumo lygiui įtaką darančias diagnozes ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar ginčijamas Sprendimas savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, ar atitinka individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus.

Dalyvumo lygio nustatymas yra asmens sveikatos funkcinių sutrikimų vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą, nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais, o individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimyną.

Agentūra, pakartotinai vertindama dalyvumo lygį, vertino siuntimą į Agentūrą ir prie jo pridėtus medicininius dokumentus. Agentūros Teritorinis skyrius bei atsakovė, vertindami pareiškėjo dalyvumo lygį, kaip pagrindinę vertino diagnozę (duomenys neskelbtini), nes konstatavo, kad būtent ši diagnozė pareiškėjo atveju turi didžiausią įtaką dalyvumo lygiui kaip sunkiausias organizmo funkcinis sutrikimas. Pagrindinės diagnozės pasirinkimą skundžiamame Sprendime Agentūra tinkamai pagrindė Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte įtvirtintu reguliavimu, kad pagrindine diagnoze laikytinas sunkiausias organizmo funkcinis sutrikimas. Sprendime taip pat paaiškinta, kad siuntime į Agentūrą nurodyta pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini) nevertinta, nes ji nesąlygoja jokio funkcinio sutrikimo.

Iš į bylą pateiktų rašytinių įrodymų nustatyta, kad atsižvelgdama į su siuntimu Agentūrą pateiktus medicininius dokumentus: 2025 m. balandžio 4 d., 2025 m. spalio 16 d. gydytojo neurologo (b. l. 72 –73; 77 – 81), 2025 m. spalio 10 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo (b. l. 73-76), 2025 m. spalio 16 d. gydytojo radiologo konsultacijas (b. l. 77), 2025 m. spalio 10 d. judėjimo sistemos tyrimą „Neutralaus 0 metodo“, (b. l. 81) ir šiuose dokumentuose nurodytas, gydytojų specialistų patvirtintas diagnozė pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), atsakovė sprendė, kad pareiškėjui diagnozuotas stuburo funkcijos sutrikimas, kai nustatytas vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifozė (I–II laipsnio), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo. Dėl šio sutrikimo, taikant Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.1. papunktį, pareiškėjo bazinis dalyvumas yra 0 (nulis) balų.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV 51 punkte yra įtvirtinta taisyklė, kad vertinant vertebrologines neurologines ligas, taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų XIV skyriaus 51 punkto papunktis arba tik vienas I skyriaus 13 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą. Skundžiamame Sprendime Agentūra šią nuostatą cituoja, motyvuodama sprendimą pagal tą patį kriterijų (nurodytą 51.1 papunktyje) vertinti pagrindinę diagnozę (duomenys neskelbtini) ir susijusias ligas, nulemiančias tą patį funkcinį sutrikimą ((duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini)).

Dėl Sprendime pateikto vertinimo, kad „stuburo judesių apribojimas neatitinka didelio judesių apribojimo (taikyta analogija į iki 2023-12-31 galiojusį darbingumo lygio nustatymo reglamentavimą. Kai didelis stuburo judesių apribojimas pagal neutralaus nulio metodą vertintas: ištiesimas/išlenkimas 0/0/15°, sukimas į dešinę/kairę 0/0/0°, pasilenkimas į dešinę/kairę 0/0/0°“. Komisija pažymi, kad toks motyvavimas yra neteisėtas ir netinkamas. Agentūrai, kaip viešojo administravimo subjektui, suteikti tik tokie įgalinimai, kurie jai yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, t. y. atsakovė, vykdydama įstatymu jai priskirtą veiklą (atlikdama dalyvumo vertinimą), privalo veikti taip, kaip numato teisės aktai, priešingu atveju būtų pažeistas viešojo administravimo subjektui taikytinas bendrojo draudimo principas – veikti taip, kaip nėra leidžiama. Iš šios Agentūros teisinio statuso apibrėžties darytina išvada, kad atsakovei nesuteikta teisė atlikti dalyvumo vertinimą kitaip, nei reglamentuota Kriterijų ir tvarkos apraše, taigi, nesuteikta teisė ir taikyti įstatymo analogiją, kuri šiuo atveju ir neegzistuoja negaliojančio teisės akto atžvilgiu.

Atsiliepime Agentūra papildomai paaiškina, kad sprendimą pareiškėjui nustatytą stuburo judesių apribojimą įvertinti kaip „vidutinį“ lėmė ne tik jau minėta analogija į negaliojantį teisės aktą, bet ir tai, kad „analogiškas stuburo judesių apribojimo vertinimas numatytas ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003 m. gegužės 23 d. įsakymo „Dėl sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklių patvirtinimo“ 1 priedo X skyriuje“. Atsakovės nurodytu teisės aktu patvirtintos Sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklės (toliau – Taisyklės) yra specialus teisės aktas, reglamentuojantis sunkaus, nesunkaus ir nežymaus sveikatos sutrikdymo požymius ir jų nustatymo tvarką. Taisyklių 3 punkte nurodyta, kad sveikatos sutrikdymo masto nustatymo ekspertizė atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatytais pagrindais ir tvarka. Pagal Taisyklėse apibrėžtą jų taikymo sritį aišku, kad vertinant dalyvumo lygį Taisyklės netaikytinos, taigi toks atsakovės argumentas yra teisiškai nepagrįstas.

Sprendime taip pat nurodyta, kad didesnė bazinio lygio dalyvumo vertė nenustatyta, nes „medicininiiais dokumentais nepatvirtinta, kad bent vienos galūnės visų grupių raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę – įveikia traukos jėgą, bet negali pasipriešinti trukdymui ar nustatytas didelis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo deformacija (kifoze, skolioze) (III – IV laipsnio)“. Atsiliepime atsakovė nurodo, kad „pareiškėjui dėl čiurnos patologijos nėra nustatyto sveikatos funkcijos sutrikimo“. Šis teiginys prieštarauja faktinėms byloje nustatytoms aplinkybėms, nes pati atsakovė skundžiamame Sprendime nurodė, kad „<...> galūnių raumenų jėga - 5 balai, tik dešinės pėdos dozalinė ir plantarinė fleksija 3-4 balai pagal Lovett“, o į bylą pateiktame UAB „(duomenys neskelbtini)“ 2025 m. spalio 10 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo atsakyme į siuntimą (b. l. 73 – 76) taip pat yra konstatuota, kad „galūnių raumenų jėga - 5 balai, tik dešinės pėdos dozalinė ir plantarinė fleksija 3-4 balai pagal Lovett“, taip pat šiame atsakyme nurodyta, kad pareiškėjas „ant dešinės pėdos pirštų ir kulno neatsistoja“ bei „deformuotas deš. čiurnos sąnarys, judesiai per jį riboti (buvusi trauma)“.

Agentūra pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 – 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam

sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021).

Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-212/2012). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022).

Minėta Sprendimo dalis, kurioje ir teigiama, kad pareiškėjui nustatytas dešinės kojos funkcijos sutrikimas („dešinės pėdos dozalinė ir plantarinė fleksija 3-4 balai pagal Lovett“), ir neigiama, kad šis sutrikimas yra („didesnė bazinio lygio dalyvumo vertė nenustatyta, nes „medicininiais dokumentais nepatvirtinta, kad bent vienos galūnės visų grupių raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę“), yra neaiški, nenuosekli ir prieštaringa; iš tokio motyvų dėstymo Sprendime negalima suprasti, kodėl vertindama medicininiuose dokumentuose užfiksuotus duomenis Agentūra laikė juos nepakankamais nustatyti didesnei bazinio dalyvumo vertei.

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, kad Agentūra, pakartotinai vertindama pareiškėjo bazinį dalyvumą, nenurodė tinkamų teisinių motyvų, dėl kurių pareiškėjo pagrindinę diagnozę ir jos sąlygotus funkcinis sutrikimus priskyrė pasirinktam taikyti kriterijui, o taip pat aiškiai nepasisakė dėl visų sprendimui priimti svarbių aplinkybių. Sprendimas naikintinas, nes neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 – 6 punktuose įtvirtintų reikalavimų nurodyti privalomuosius administracinio sprendimo turinio elementus: faktinį pagrindą, administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei sprendimo motyvus. Atsakovė įpareigotina iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundą Agentūrai ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija pažymi, jog sprendimas, kuriuo buvo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas neturi teisės priimti tokias pačias teises pasekmes pareiškėjai sukeltą sprendimą – viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokį sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti teisingai ir aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo teisiniai bei faktiniai pagrindai, taip pat motyvai.

Atsiliepime atsakovė prašo Komisijos užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Toks prašymas motyvuojamas tuo, kad visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Juo labiau, Bendrajame asmens duomenų apsaugos Reglamente ši sąvoka nėra susiaurinama – jame nustatyta, kad asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis.

Byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjo sveikatos būkle. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nereglamentuoja nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) pripažinimo nevieša. Pagal įstatymo analogiją, vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, Komisijos iniciatyva visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo „Asmuo X“ skundą tenkinti.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. lapkričio 14 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ bei įpareigoti atsakovę priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė